




Zapobieganie chorobom zakaźnym (bioasekuracja)

Lista kontrolna dla branży jajczarskiej

Stworzenie, a następnie utrzymanie efektywnego systemu zapobiegania chorobom zakaźnym w Twoim stadzie może mieć kluczowe znaczenie dla ryzyka wystąpienia poważnych chorób, takich jak grypa ptaków, choroba Newcastle oraz salmonelloza. Żadne działania nie dają stuprocentowej gwarancji. Jednak im więcej wdrożonych środków, tym niższe ryzyko łączne.

Poniższa lista kontrolna może być używana jako narzędzie do przeglądu systemu zapobiegania chorobom zakaźnym w Twoim gospodarstwie. Im więcej pytań, na które odpowiesz „tak”, tym poziom bioasekuracji w Twoim gospodarstwie jest wyższy.

Wyjaśnienie symboli:

-  Wymóg wynikający ze szwedzkich przepisów lub alternatywnie z programów kontrolnych, które są obowiązkowe w przypadku członkostwa w Svenska Ägg*
-  Brak wymogu, ale silna rekomendacja dla wszystkich gospodarstw
-  Dodatkowe wzmocnienie bioasekuracji gospodarstwa

Kontrola i wdrażanie

W przypadku pytań, na które odpowiedź brzmi „nie”, omów, czy dane działanie jest właściwe do wdrożenia w Twoim gospodarstwie. Użyj symboli, aby określić, czy środek bioasekuracji jest wymogiem, silną rekomendacją, czy po prostu działaniem, które warto wdrożyć. Jeśli zdecydujesz się podjąć dane działanie, omów również, jak najlepiej je zrealizować i kiedy w czasie ma to nastąpić. Wszystkie procedury muszą być praktycznie wykonalne – w przeciwnym razie nie będą wykonywane prawidłowo i konsekwentnie.

* Program Opieki (OP) organizacji Svenska Ägg, Program zapobiegania chorobom zakaźnym i kontroli zdrowia w stadach kur (FS) oraz Kontrola stanu zdrowia – Glista zgodnie z przepisami z 2023 r.

I. BARIERA HIGIENICZNA

Czy przy każdej barierze higienicznej znajduje się ciepła woda, mydło w płynie i ręczniki papierowe? Tak Nie **K**

Czy przy każdej barierze higienicznej dostępny jest środek do dezynfekcji rąk? Tak Nie **R**

Czy są jasne instrukcje dotyczące zasad obowiązujących przy danej barierze higienicznej? Tak Nie

Czy wszystkie bariery higieniczne są szczelne przy podłodze (szczelina maks. 6 mm) oraz mają co najmniej 40 cm wysokości? W celu dodatkowego uszczelnienia zaleca się zastosowanie elastycznej fugi przy podłodze. Tak Nie **K**

Czy dostępne jest obuwie na zmianę przy obu barierach higienicznych oraz odzież na zmianę przy wewnętrznej barierze higienicznej? Tak Nie **K**

Czy odzież na zmianę jest nieuszkodzona, czysta i wygodna oraz czy jest zakrywająca (także włosy)? Tak Nie

Czy obuwie na zmianę jest nieuszkodzone, czyste i wygodne oraz czy jest zakrywające (nie drewniaki ani klapki typu „croc’s”; najlepiej kalosze)? Tak Nie **R**

Czy odzież i obuwie na zmianę są przechowywane w taki sposób, aby nie docierał do nich pył z pomieszczeń dla zwierząt, gdy są przechowywane przy barierze higienicznej? Tak Nie **K**

Czy obuwie na zmianę jest przechowywane odwrócone do góry podeszwą na wieszaku na buty przy wewnętrznej barierze higienicznej, aby zapewnić ich większą czystość? Tak Nie

Czy pierzecie odzież na zmianę i czyścicie obuwie regularnie, co najmniej przy każdej zmianie partii, oraz czy zapewnacie, że odzież nie jest suszona na zewnątrz, gdzie mogłyby mieć do niej dostęp dzikie ptaki? Tak Nie

Czy macie oddzielne, oddzielone od siebie wieszaki do zawieszania „czystej” odzieży oraz odzieży na zmianę przy każdej barierze higienicznej? Tak Nie **K**

Czy zdejmujecie biżuterię, zegarki, nauszники ochronne, telefon komórkowy itp. przy wewnętrznej barierze higienicznej, opcjonalnie dezynfekujecie lub zakrywacie te przedmioty? Tak Nie **R**

Czy dostępna jest jednorazowa odzież ochronna dla odwiedzających?

Tak Nie **R**

Czy okolica umywalk i barier higienicznych jest zawsze czysta i świeża?

Tak Nie **R**

Czy bariery higieniczne są całkowicie wolne od zbędnych rzeczy i śmieci?

Tak Nie **K**

Nawet jeśli należycie do gospodarstw, które zgodnie z przepisami muszą mieć tylko jedną wewnętrzną barierę higieniczną – czy mimo to posiadacie dwie bariery higieniczne?

Tak Nie **R**

2. PERSONEL I ODWIEDZAJĄCY

Czy informujecie odwiedzających o zasadach bioasekuracji w gospodarstwie przed ich wizytą?

Tak Nie

Czy w każdym kurniku znajduje się rejestr odwiedzin i czy każdy odwiedzający z niego korzysta?

Tak Nie **K**

Czy informujecie o zasadach bioasekuracji personel wynajęty, np. przy załadunku i rozładunku zwierząt, monterów, firmę myjącą itp.?

Tak Nie **R**

Czy procedury bioasekuracji dla kierowców samochodu odbierającego jaja są jasne, tzn. czy wiedzą, gdzie mogą wchodzić, a gdzie nie?

Tak Nie

Czy zapewniacie odpowiednie podstawowe narzędzia dla rzemieślników, monterów i elektryków, którzy często odwiedzają gospodarstwo, eliminując konieczność wnoszenia przez nich własnych narzędzi do pomieszczeń ze zwierzętami?

Tak Nie

Czy poinformowaliście cały personel o zasadach bioasekuracji w gospodarstwie w sposób zrozumiały dla wszystkich?

Tak Nie **R**

Czy poinformowaliście personel, że okres karencji po pobycie za granicą powinien wynosić 48 godzin?

Tak Nie



Czy poinformowaliście personel, że w przypadku choroby biegunkowej mają zgłosić to osobie odpowiedzialnej, która następnie zadecyduje o dostępie do pomieszczeń dla zwierząt – z uwagi na ryzyko salmonelli? Zaleca się, aby każde gospodarstwo posiadało plan przeorganizowania zadań pracowniczych.

Tak Nie **R**

Czy poinformowaliście personel, że nie powinien mieć kontaktu z innym drobiem, np. kurami w ramach hobby poza gospodarstwem?

Tak Nie **R**

Czy pomieszczenia socjalne i pralnie są czyste, schludne i dobrze wyposażone? Jeśli w pomieszczeniach socjalnych nie utrzymuje się dobrego standardu, motywacja personelu do utrzymywania wysokiego poziomu bioasekuracji także w innych miejscach spada.

Tak Nie

Czy omówiliście kolejność wchodzenia do kurników w celu uniknięcia rozprzestrzeniania się zakażeń oraz czy ograniczacie liczbę „zbędnych” wejść do każdego kurnika dziennie do minimum?

Tak Nie

3. OTOCZENIE ZEWNĘTRZNE

Czy podwórze i teren wokół zabudowań kurników są całkowicie wolne od śmieci i zbędnych przedmiotów?

Tak Nie **R**

Czy w promieniu dwóch metrów od zabudowań kurników nie ma roślinności ani przedmiotów? Dopuszcza się krótko skoszoną trawę w zakresie zewnętrznych 1,5 m strefy buforowej.

Tak Nie **K**

Czy drogi żwirowe wokół kurników są wolne od unoszącego się pyłu przez cały rok? Istnieje ryzyko dostania się patogenów przez wentylację wraz w pyłem.

Tak Nie

Czy otoczenie zewnętrzne jest wolne od miejsc, w których chętnie przebywają dzikie ptaki, takich jak stawy, określone drzewa lub szczególnie narażone dachy domów?

Tak Nie

Czy na podwórzu nie ma kałuż, które mogą przyciągać dzikie zwierzęta?

Tak Nie

Czy używacie odstraszczy ptaków, aby odstraszać dzikie ptaki?

Tak Nie



Czy zwalczacie gryzonie na zewnątrz za pomocą pułapek i/lub odstraszczy w szczególnie narażonych miejscach?

Tak Nie **R**

Czy pasze objętościowe, ściółka, części zamienne itp. są przechowywane w zamkniętych, zabezpieczonych przed szkodnikami pomieszczeniach, zamiast być rozproszone na podwórzu i w zabudowaniach kurników?

Tak Nie **K**

Czy płyta silosu jest zawsze wolna od resztek paszy i śmieci?

Tak Nie **K**

Czy regularnie czyścicie i dezynfekujecie silosy paszowe (co najmniej pomiędzy każdą partią kur)?

Tak Nie **R**

Czy przy dostawie paszy używacie własnego węża paszowego zamiast węża z samochodu do przewozu paszy? Działanie to należy jednak wdrażać wyłącznie wtedy, gdy można zapewnić bezpieczne pod względem bioasekuracji przechowywanie węża w gospodarstwie, najlepiej w zamkniętym pojemniku oraz z końcówkami wyposażonymi w pokrywę.

Tak Nie

Czy przechowywany obornik jest wyraźnie odseparowany, a jego składowanie skonstruowane tak, aby obornik i pył obornikowy nie mogły mieć kontaktu ze zwierzętami i pomieszczeniami dla zwierząt?

Tak Nie **K**

Podczas obsługi obornika, zwłaszcza w przypadku, gdy miejsce składowania znajduje się blisko zabudowań kurników, czy, o ile to możliwe, wybieracie dzień bezwietrzny, aby ograniczyć rozprzestrzenianie się pyłu z wiatrem?

Tak Nie

Czy w sposób możliwie najbardziej optymalny dla gospodarstwa unikacie krzyżowania się ruchu pojazdów: samochodu przewożącego obornik, ciągnika, samochodu do przewozu paszy, pojazdów personelu itp.?

Tak Nie **R**

Czy samochód do odbioru padłych zwierząt odbiera martwe zwierzęta w bezpiecznej odległości bioasekuracyjnej od kurników, najlepiej co najmniej 100 metrów?

Tak Nie **R**

Czy punkt sprzedaży jaj jest zlokalizowany w bezpiecznej odległości bioasekuracyjnej od kurników?

Tak Nie **R**

Czy unikacie lub zakazujecie obecności zwierząt towarzyszących na podwórzu w pobliżu kurników?

Tak Nie



Czy unikacie montowania budek lęgowych i karmników dla ptaków na drzewach i budynkach na zewnątrz? Przyciągają one dzikie ptaki, co jest niewskazane ze względu na ryzyko zakażenia.

Tak Nie

Czy poinformowaliście wszystkie osoby regularnie przebywające w gospodarstwie, aby nie dotykały ewentualnych martwych dzikich ptaków i gryzoni, a następnie np. nie wyrzucały ich w krzaki? Należy z nimi postępować w taki sposób, jakby były nosicielami zakażenia, i utylizować w sposób odpowiedni dla gospodarstwa.

Tak Nie

4. WYBIEG I WERANDA

Czy przy bramach wejściowych na wybieg znajdują się prawidłowo wykonane wewnętrzne bariery higieniczne?

Tak Nie

Czy wewnętrzne bariery higieniczne wybiegu są użytkowane prawidłowo, gdy zwierzęta przebywają na zewnątrz, co obejmuje mycie rąk, wpis do rejestru odwiedzin oraz zmianę odzieży i obuwia?

Tak Nie

Czy unikacie nieprawidłowego ruchu na wybiegu? Przez wybieg nie może odbywać się żaden ruch kołowy/pieszy, który nie należy do gospodarstwa. Własny ruch gospodarstwa powinien być zminimalizowany.

Tak Nie

Czy ewentualne osłony/zadaszenia na wybiegu są wykonane z materiałów łatwych do odkażenia lub utylizacji?

Tak Nie

Czy wybieg ma dobrze zaprojektowane ogrodzenie, które uniemożliwia kurom ucieczkę, a dzikim zwierzętom – wejście? Dobre ogrodzenie ma drobnooczkową siatkę u dołu, szczelnie przylega do podłoża, jest wyposażone w pastuch elektryczny i nie ma górnej poziomej listwy.

Tak Nie

Czy wybieg jest całkowicie wolny od śmieci i zbędnych przedmiotów?

Tak Nie

Czy wybieg posiada efektywny system odwadniania?

Tak Nie

Czy powierzchnia wybiegu najbliższej kurnika jest pokryta warstwą żwiru drenażowego, aby zapobiec powstawaniu dołów i kałuż?

Tak Nie



Czy ewentualne rury spustowe z kurnika odprowadzają wodę z dachu poza wybieg, zamiast bezpośrednio na niego, co może powodować gromadzenie się wody na wybiegu?

Tak Nie

Czy weranda jest zabezpieczona przed szkodnikami w czasie, gdy jest zamknięta?

Tak Nie

5. ZABUDOWANIA KURNIKÓW

Czy wszystkie budynki – wraz z podłogami, ścianami, sufitami, oknami i drzwiami – są całkowicie szczelne i zabezpieczone przed szkodnikami?

Tak Nie

Czy kanał usuwania obornika jest skonstruowany w taki sposób, aby uniemożliwić dostanie się do budynku małych gryzoni i dzikich ptaków?

Tak Nie

Czy zabezpieczyliście wszystkie wloty i wyloty powietrza przed ptakami za pomocą kolców przeciw ptakom, siatki drobnooczkowej, daszków/okapów itp.?

Tak Nie

Czy utrzymujecie siatki w otworach wentylacyjnych w stanie wolnym od pyłu?

Tak Nie

Czy zamontowaliście kolce przeciw ptakom lub ich odpowiedniki we wszystkich miejscach szczególnie narażonych, np. nad drzwiami, na kalenicy dachu itp.?

Tak Nie

Czy przestrzenie strychowe są wolne od śmieci i zbędnych rzeczy oraz czy są zabezpieczone przed szkodnikami?

Tak Nie

Czy dachy i rynny są czyste, wolne od zabrudzeń i mchu?

Tak Nie

Czy na głównych drzwiach zewnętrznych i bramach budynków znajdują się tablice „Osobom nieuprawnionym wstęp wzbroniony”?

Tak Nie

Czy na odpowiednich drzwiach wewnętrznych znajdują się tablice „Osobom nieuprawnionym wstęp wzbroniony”?

Tak Nie

Czy zabrania się wprowadzania zwierząt towarzyszących, np. psów, za zewnętrzną barierę higieniczną w zabudowaniach kurników?

Tak Nie



Czy zabrania się przebywania zwierząt towarzyszących, np. psów, wewnątrz zabudowań kurników, również poza zewnętrzną barierą higieniczną? Nie powinny one przebywać w żadnym kurniku.

Tak Nie

6. ŚRODOWISKO WEWNĘTRZNE

Czy wszystkie pomieszczenia są całkowicie wolne od śmieci i zbędnych rzeczy? To, co nie jest używane w bieżącej eksploatacji, najlepiej przechowywać w oddzielnym budynku zabezpieczonym przed szkodnikami.

Tak Nie **R**

Czy luźne przedmioty, takie jak kanistry z witaminami, narzędzia, części zamienne itp., są przechowywane w zamkniętych szafkach lub na półkach?

Tak Nie

Czy wszystkie narzędzia ręczne i przyrządy wiszą na wieszakach na narzędzia, listwach magnetycznych itp.?

Tak Nie **R**

Czy magazyny paszy są szczelne, zabezpieczone przed szkodnikami i posprzątane?

Tak Nie **K**

Czy unikacie pozostawiania okien i drzwi otwartych przez dłuższy czas, np. w ciepłe letnie dni?

Tak Nie

Czy wszystkie podłogi i ściany są gładkie i nieuszkodzone, tak aby patogeny nie osadzały się zbyt łatwo i aby łatwo było je czyścić i dezynfekować?

Tak Nie **K**

Czy dokładnie kontrolujecie palety ze ściółką, minerałami w kamieniu itp. przed wniesieniem do budynku? Nie należy wnosić produktów uszkodzonych, źle ofoliowanych ani takich, na których występuje pleśń, odchody ptaków itp.

Tak Nie **R**

Czy przed wniesieniem palety z produktami do budynku zdejmujecie zewnętrzne opakowanie na zewnątrz i przenosicie produkty na oczyszczoną oraz zdezynfekowaną paletę?

Tak Nie **K**

Czy, gdy jest to możliwe, kupujecie ściółkę poddaną obróbce cieplnej i podobne produkty?

Tak Nie



Czy sprawdzacie, czy materiały wielokrotnego użytku przemieszczane pomiędzy Waszym gospodarstwem a np. pakownią jaj (tace, przekładki, wózki itp.) są zawsze dobrze umyte i zdezynfekowane przed wniesieniem ich do gospodarstwa? Prowadźcie jasny i konstruktywny dialog z danym podmiotem, jeśli powyższe nie odbywa się w zadowalający sposób.

Tak Nie **R**

Czy zapewniacie skuteczne zwalczanie szkodników (szczurów i myszy) we wszystkich budynkach?

Tak Nie **K**

Czy zapewniacie skuteczne zwalczanie owadów, takich jak muchy i chrząszcze gnojowe, we wszystkich budynkach?

Tak Nie

Czy martwe zwierzęta są usuwane z kurnika niezwłocznie po ich zauważeniu – co najmniej raz dziennie?

Tak Nie **K**

Czy chore i ranne zwierzęta są uśmiercane i usuwane z kurnika niezwłocznie po ich zauważeniu – co najmniej raz dziennie?

Tak Nie **K**

7. CZYSZCZENIE I DEZYNFEKCJA

Czy regularnie dezynfekujecie narażone powierzchnie podłóg, np. przed drzwiami, bramami i barierami higienicznymi, opcjonalnie po każdej wizycie?

Tak Nie

Czy regularnie czyścicie i/lub dezynfekujecie system pojenia kur, w tym filtry i urządzenia dozujące?

Tak Nie **R**

Czy regularnie sprzątacie, czyścicie i ewentualnie dezynfekujecie przedsionki, pakownię, pomieszczenia socjalne itp., lub co najmniej przy każdej zmianie partii?

Tak Nie

Czy czyścicie i dezynfekujecie wszystko, co jest przenoszone przez barierę higieniczną?

Tak Nie **K**

Czy macie przygotowany, napełniony opryskiwacz do dezynfekcji w narażonych miejscach, aby łatwiej dezynfekować w razie potrzeby? Wymieniacie preparat regularnie w razie potrzeby, aby zapewnić jego skuteczność.

Tak Nie

Czy kontrolujecie to, czy firma myjąca zatrudniona do czyszczenia między poszczególnymi partiami czyści i dezynfekuje w zadowalający sposób i zgodny z umową oraz że stosowane przez nią środki są zatwierdzone i skuteczne wobec danych patogenów?

Tak Nie **R**

Kiedy dezynfekujecie, robicie to prawidłowo?

- Czy środek jest skuteczny w zwalczeniu oczekiwanych patogenów?
- Czy stosujecie właściwe dozowanie i odstawiacie preparat na zalecany czas w celu zapewnienia skutecznego działania?
- Czy aplikujecie wystarczającą ilość środka i we właściwych miejscach?
- Czy materiał poddawany dezynfekcji jest czysty? Środki dezynfekcyjne nie działają w obecności brudu.
- Czy podczas dezynfekcji panuje temperatura dodatnia? Wiele środków dezynfekcyjnych nie działa w temperaturach ujemnych.
- Czy środek jest zatwierdzony?

Tak Nie **R**

Tak Nie **R**

Tak Nie **R**

Tak Nie **R**

Tak Nie **R**

Tak Nie **K**

8. PRZYGOTOWANIA NA POTRZEBY BIOASEKURACJI

Czy poinformowaliście cały personel, że ma zgłaszać nieprawidłowości, przede wszystkim w zakresie śmiertelności i zmian w produktywności?

Tak Nie **R**

Czy opracowaliście plan bioasekuracji (zob. Plan Bioasekuracji)?

Tak Nie **R**

Czy opracowaliście plan gotowości i wykonaliście odpowiednie działania przygotowawcze (zob. Plan Gotowości)?

Tak Nie **R**

Czy przeczytaliście listę kontrolną „Uśmiercanie z użyciem dwutlenku węgla” i wykonaliście proponowane tam działania przygotowawcze?

Tak Nie **R**



- Czy macie dostosowaną do gospodarstwa listę telefonów z ważnymi numerami do lekarza weterynarii, transportu, pakowni itp., do których należy zadzwonić w razie podejrzenia (zob. Lista Telefonów)? Tak Nie **R**
- Czy zawsze macie na miejscu materiał do pakowania z SVA do wysyłki martwych kur na sekcję zwłok? Tak Nie
- Czy macie wyznaczonego lekarza weterynarii prowadzącego stado? Tak Nie **R**
- Czy we wszystkich nowo wybudowanych kurnikach posiadacie prawidłowo zainstalowaną stałą rurę przepustową do doprowadzania gazu? Tak Nie **K**
- Czy we wszystkich działach drobiu macie prawidłowo zainstalowaną stałą rurę przepustową do doprowadzania gazu? Tak Nie **R**
- Czy przyłączy ścienne zostało skontrolowane i zatwierdzone przez dostawcę gazu? Tak Nie **R**
- Czy zapewniony jest dobry dojazd dla ciężarówki z przyczepą do króćca gazowego (wąż gazowy ma 6 metrów)? Tak Nie **R**

Bioasekuracja nie
jest kosztem
→
To inwestycja!